

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

TELEFON: CHELSEA 2378
NO. 140. — STEV. 140.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

NEW YORK, MONDAY, JUNE 16, 1930. — PONDELJEK, 16. JUNIJA 1930.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHELSEA 2378

VOLUME XXXVIII. — LETNIK XXXVII

VODITELJ HRVATOV, VLADIMIR MAČEK—OPROŠĆEN

GLAVNI ZAROTNIK BERNARDIČ JE BIL OBSOJEN NA PETNAJST IN POL LETA PRISILNEGA DELA

Triindvajset več ali manj uglednih Hrvatov je bilo osumljenih vleizdaje, toda le širinajst jih je bilo spoznanih krivim. — Nameravali so razstreliti vlak, ki je vozil v Beograd vdanostno deputacijo.

BEOGRAD, Jugoslavija, 14. junija. — Danes je bil zaključen dolgotrajen proces proti triindvajsetim Hrvatom, ki so bili obtoženi, da so bili člani zarote, koje namen je bil razstreliti vlak, s katerim se je vozila iz Zagreba v Beograd hrvatska vdanostna deputacija, da čestita kralju Aleksandru o priliki njegovega štiridesetega rojstnega dne.

Na progo so položili bombo, ki je bila pa v zadnjem trenutku odstranjena, in iz zvonika zagrebške katedrale so razobesili črno zastavo.

Največji sum je padal na nekega Bernardiča, ki je deloma priznal svojo krivdo.

Na zatožni klopi je sedel tudi Vladimir Maček, sorodnik pokojnega Stjepana Radiča, po čigar smrti je prevzel vodstvo Seljačke Stranke.

Obtožence je zagovarjalo veliko zagovornikov, med njimi dr. Trumbič, nekdanji jugoslovanski zunanjji minister.

Značilno je, da so vsi obtoženci utajili tekom procesa svoja prejšnja priznanja, češ, da jih je policija na vse mogoče načine mučila in jim nudila v podpis izjave, ki so bile sestavljene povsem po volji policije.

Tekom procesa je prišlo večkrat do jako burnih prizorov.

Danes je sodišče razglasilo obsodbo.

Sest obtožencev je bilo oproščenih, med njimi tudi Vladimir Maček.

Ostalih širinajst jih je bilo obsojenih na težke zaporne kazni od šestih mesecev do petnajstih let.

Glavni obtoženec Bernardič je bil obsojen na petnajst in pol leta prisilnega dela.

S tem je zaključen najbolj senzacijonalni proces, kar se jih je vršilo v Jugoslaviji izza ujedinjenja Srbov, Hrvatov in Slovencev v enotno jugoslovansko državo.

Ker je po umoru treh hrvaških poslanec v beograjski skupščini napetost med Srbi in Hrvati vedno bolj naraščala, se je poslužil kralj skrajnega sredstva in proglašil diktature pod vodstvom ministrskega predsednika generala Živkovića.

Srbski in slovenski del jugoslovanskega prebivalstva sta bila deloma mirna, dočim je nezadovoljstvo na Hrvatskem vidno naraščalo.

Posledica tega nezadovoljstva in mržnje do vsega, kar simpatizira z Beogradom, je bil nameravan antentat na vlak, s katerim se je vozila v jugoslovansko glavno mesto petsto članov broječa delegacija, da v imenu hrvaškega naroda izreče kralju čestitke in mu izrazi svojo vdanost.

Izza onega časa se je pa napetost precej polegla, pa tudi ostrost diktature se je znatno omilila.

Uvidjni Hrvatje so začeli uvaževati umestnost kraljevih odredib in dejstvo, da utegne biti vsak razkol usodepoln za celo državo.

In tako se je zgodilo, da je zdaj v jugoslovenskem kabinetu že šest ali sedem hrvaških ministrov, med njimi tudi nekaj bivših Radičevih prištav.

Ministrom brez portfelja je bil pred kratkim imenovan tudi Slovenec dr. Ivan Svegel, ki je bil svoječasno izvoljen v skupščino kot poslanec Radičeve Hrvatske Seljačke Stranke.

TARIFNA PREDLOGA SPREJETA

Predloga, ki določa izredno visoko carino na importirane predmete, je bila sprejeta tudi v poslanski zbornici.

WASHINGTON, D. C., 15. junija. — Včeraj je bila sprejeta v poslanski zbornici tarifna predloga, ki določa izredno visoko carino na siadkar, čevlje, stavlinski les, opiko, čevlje in še na dva tisoč drugih predmetov, ki je bila sprejeta včeraj v poslanski zbornici z 222 glasovi. Protinji je bilo oddanih le 153 glasov. V senatu je bila sprejeta že dan po prej v sicer z malenkostno večino dvanajst glasov.

Predloga bo predložena predsedniku Hooverju, ki jo bo še tekom tega tedna podpisal.

V senatu so nekateri republikanski voditelji le z veliko nevoljo glasovali za predloga, dočim je bila v poslanski zbornici takoreč z navdušenjem sprejeta.

Za debato so bile odmerjene samo tri ure.

Za četvje, ki so bili dosedaj na prosti listi, bo treba plačati dvajset procentov carine, za kože deset procentov itd.

Evrpske države se bodo revanzirale s tem, da bodo dvignile na blago, prihajajoče iz Amerike, izredno visoko carino.

VOJAŠTVO V INDIJI OJAČENO

Kmetje nočejo plačevati davkov. — Bojkot proti alkoholnim pijacam se nadaljuje. — Piketiranje zabranjeno.

BOMBAY, Indija, 14. junija. — Vladno glasilo objavlja odlok, ki najstrožje prepoveduje piketiranje trgovin, v katerih je naprodaj žganje in inčensko blago.

Istočasno je despolo sem nadaljnih 50 vojakov iz Pune, ki bodo skušali zaeno s tukajšnjo posadko izsliti uvaževanje najnovješih postav. Nove odredbe so domače prebivalstvo silno razburile. Polzaj se je poostril in nekateri domnevajo, da bo prišlo v nokrajšem času do krize.

Kmetje nočejo več plačevati davkov, Indiji, ki prebivajo v bližini obrežja, pridobivajo iz morja sojne giede pa to, da je sol državni monopol, in neziraje se na stroge odredbe postave.

Včeraj so angleške oblasti artilerijske Krščanske Naire, ki je pozival kmete, naj ne plačujejo davkov.

Indija je poljedelska država. 74 odstotkov vsega prebivalstva je kmetovskoga stanu.

Kdor ne plačuje davkov, je podvržen denarni kazni, ali mu pa zemljo vzamejo.

Odredbe so tako stroge, toda dvojmilivo je, da bi imeli kak praktičen uspeh.

Iz nekaterih delov okraja Lahore so kmetje orzojavili vladnim uradnikom, da pod nobenim pogojem toliko časa ne plačajo davkov, dokler vlada ne odpokliče kaznilne ekspedicije.

V Multanu so vladni uradniki le z največjo silo skolektali davke na vodo.

V Tindinvanamu v madraškem okraju je dvatisoč domačinov napadlo polcejo s kamjeni in palicami, ker jim je branila pridobivati sol.

NACIONALISTI SO SE UMAKNILI

Vstaši so prodri skoro do Vučanga. — Komunisti plenijo po dveh mestih. — V Hankovu zbirajo kulje.

HANKOV, Kitapska, 14. junija. — Dosedaj se nepotrdjena poročila pravi, da so vojaki nacionalistične vlade zopet doživeli poraz in da ne morejo še nadalje ustavljati pridržanja vstaša v provinci Kvangsi v smeri proti Vučangu. Vučang leži nasproti Hankova v Jangtse dolini. Bitka divja nekako štirideset milijunov do Vučanga.

Nacionalisti se ogibajo Vučanga, katero mesto je obdano z zidom. Vojaške oblasti Hankova so prileg zbirajo vsega dela, ki se preprečuje v Vučang, da napravijo južno od mest zakoipe in druge obrambne pravice.

Oboženi vojaki spremljajo kulje na tovorne automobile. Vojaki se vojojo po cestah Hankova ter zgrabijo vsega dela, ki se prikaže.

Drugafe je vse mirno v Hankovu, in prebivalstvo čaka na izid bojev, ki se vrše za posest treh posestrimskih mest, namreč Vučanga, Hankova in Hajanga, ki stejejo skupaj 1.500.000 prebivalcev. Vučang sam ima nekako 600.000 prebivalcev. Dve milijon odstranjen, na drugem bregu Jangtse, leži Hankov, z nekako 950.000 prebivalci in na drugi strani Han reke Hajang, ki steje nekako 100.000 ljudi.

Pod poveljstvom Čan Kaj Šeka stopeče čete se bore od Vučanga-Kanaša železnici Kaj Šek ima na razpolago nekako 70.000 mož. Stevilo vstašev, katerim se je pridružilo več tisoč banditov, ni še znano. Kanonski čolni leže na Jangtse reki, pravljeni, da obstrelijujo Kvangsi armado, kakor hitro bi se približala reki.

Vsa tri posestrimska mesta so že več dni pod obesdinim stanjem, da se prepreči izbruh nemirov. Ameriški občani so se v Evansovi hiši, v kateri se je nahajal tudi Evansov priatelj, neki Duffy.

Underdown je slednjic najel dva tovarisja in jima je obljubil sto doljarjev za pomoč.

Odpravili so se k Evansovi hiši, v kateri se je nahajal tudi Evansov priatelj, neki Duffy.

Underdown je sam vstopil, in kmalu je bil slišati strelenje. Ustrell je Evansa in Duffyja. Po tem krvavem dejanju, ga je Evansova žena objela in poljužila temu čestitala, ker je tako izborni izvršil svojo nalogo.

Mrs. Evans je stara enoletna žena, ki je sedaj včasih vprašala, če ima kaj pripomniti k razsodbi, je rekla, da ne.

CAPONE ARETIROVAN

LJUBIMCA OBSOJENA NA SMRT

Zakonska žena in njen ljubimec, ki je usmrtil njenega moža, sta bila spoznana krivim umora po prvem redu.

TOMS RIVER, N. J., 15. junija. — Poroka je spoznala včeraj krivim umora po prvem redu mornariškega vojaka Lesterja Underdowna in njegovo ljubico Mrs. Hatie Evans, ki sta zasnovana umor Roberta Evansa.

Sodnik Joseph L. Bodine je ob sodil na smrt.

Tekom procesa se je izkazalo, da je Evansova žena že dolgo časa naševala Underdowna, naj spravi s prati njenega moža, nakar bi se lahko poročila.

Underdown je slednjic najel dva tovarisja in jima je obljubil sto doljarjev za pomoč. Odpravili so se k Evansovi hiši, v kateri se je nahajal tudi Evansov priatelj, neki Duffy.

Underdown je sam vstopil, in kmalu je bil slišati strelenje. Ustrell je Evansa in Duffyja. Po tem krvavem dejanju, ga je Evansova žena objela in poljužila temu čestitala, ker je tako izborni izvršil svojo nalogo.

Mrs. Evans je stara enoletna žena, ki je sedaj včasih vprašala, če ima kaj pripomniti k razsodbi, je rekla, da ne.

CAPONE ARETIROVAN

TORNADO V WISCONSINU IN MINNESOTI

Tornadi so uničili več farm ter povzročili ogromno škodo. — Sest oseb mrtvih, na dvesto poškodovanih.

ST. PAUL, Minn., 13. junija. — V teku zadnjih štirindvajsetih ur je obiskala vzhodni del Minnesote in zapadni del Wisconsinca celo serija viharjev, ki so povzročili ogromno škodo.

Dosedaj se je dognalo, da je bilo šest oseb usmrčenih, šestdeset težko, stopedeset pa lahko poškodovanih.

V Menomonē, Wis., je bilo usmrčenih pet oseb, v Randolph, Minn., pa ena osta.

Strelišča je brez strehe.

Prizadeto je bilo večjidel le najmanj ležeče ozemlje. Sama sreča, da vihar ni obiskal večjih mest, ker bi bilo v tem slučaju število žrtev znatno večje.

Na stotine farmskih poslopij je uničenih.

4 BANČNI ROPARJI
OBSEJOVANI NA
DOŠMRTNO JEKO

BELLAIRE, Mich., 14. junija. — Natancno širinajst dni potem, ko so širje mladi fantje oropali Antim državno banko za \$960, so bili vsi širje obsojeni na dosmrtno jeko. Vsí so izjavili, da se cutijo kriminalem. Ti širje so:

Fred, Sylvester in Leonard Elliot, ki so še zelo mladi ter devetindvajsetletni Lorenz Morrison.

9 DELAVCEV ARETIROVANIH

V Californiji so bili spoznani krivim unisce propagande. — Vsi so bili obsojeni radi rednosti, katere so baje zakrivili.

EL CENTRO, California, 14. junija. — Na temelju treh obtožb, katere so jim prinesla prizadetina, da organizirajo poljedelski delavci v poljih sladke buče, je bilo včeraj spoznanih krivim devet delavcev, ki so člani in organizatorji unice poljedelskih delavcev.

Višje sodišče bo v pondelje izreklo svojo sodbo in soglasno s sedanjim potekom procesa, ne morejo pričakovati nikake milosti. Moreče se bodo celo pridružili Tom Mooney in Warren Billingu v St. Quentin jetnišnic.

Obtožba ni prav nič skrivala, da se je obračalo njihovo delo s proti vsemogomčim planatažnikom Imperial doline, kar se smatra za zlončin, vreden smrti.

Da se omogoči uporabo postave, ki se obrača proti kriminalnim sindikatom, so obtožili arretirane, da so hujskali delavce k nasilnim delanjem, k razstrelitvi železnic in požigu.

Za vsako obdobjo je določenih 14 let ječe. Da dosegne do svojega izplačila, se je poslužil okrajnega pravnikov najbolj grdih taktik, laži in obrekanj.

Po lastni volji je izpremenil v letah stavke in besede, da zadovolji značaj "vojaške vstave".

KRATKA DNEVNA ZGODBA

MIHAEL ZOŠČENKO:

V AMBULATORIJU

Clovek je vendarle nad vse eudi na žival. Dvomim celo, da bi izvral od opice. Želi se mi, da je star Darwin v tem pogledu malec lagal. Cloveška dejanja so mi, kako bi rekel, nekam prečloveska. Ne najdem, me razumete, tukaj nobene podobnost z živalskim svetom.

Vzmemmo na primer, da se živali med seboj pogovarajo v svojem jesiku, tedaj je vsekakor zelo dvomljivo, da bi vodile takšen pogovor, kakršnemu sem bil večer za pričo.

Odigral se je, me razumete, v ambulatoriju naše bolnice. Enkrat na teden si zdravim svoje notranje bolezni pri doktorju Opuskini. Dober zdravnik je to, razume se na svoje zadave. Že peto leto se zdravim pri njem in nikoli se ni bolen poslabšala.

Priden torej, me razumete, v bolnišnicu. Dado mi stevilko, me razumete, številko sedem. Kaj o početi, počakati je pač treba.

Tedaj sedem v veži na divan in čakan.

Poslušam, kako se pogovarjajo bolniki, ki sede v verigi in cakajo. In pogovor, me razumete, je čisto tih, polglasen, brez vsakega teperja.

Eden izmed gostov, takšen-le z napihnenimi lici, me razumete, in s kratkim predpasknikom, pravi svojemu sosedu:

— Samo ne domisljam se, moj ljubi, da je tvoja kila kakšna bolesen, to je isto. Moja bolesen, me razumes, to ti je prava bolesen. Ne de nič, da imam tako debela lica. Bolan sem resno. Na obistih, me razumes, sem bolan.

Malce užajeno mu odgovori sed:

— Sa! nimam samo kile, gotovo imam tudi zamašeno srce.

Napihnenec nato:

— Kaj bi to! Velika reč — ali možete kakšne bolezni primerjati z obistmi?

Hipoma, de ena izmed cakajocih žensk, takšna, veste, z ogrinjalom iz flaneli:

— Kaj bi z obistmi! Moja nedavnina je bila bolna na obistih in — nič. Celo šivala in likala, je labko. S takšnimi lici se mi vaši bolezni ne zdi preveč nevarna. Zaradi takšne bolezni ne morete umreti.

— Ne morem umreti? Ali ste slišali? Pravite, da zaradi te bolezni ne morem umreti! In takšna se vam vmeša v medicinske pogovore!

Občanka odvrne:

— Sa! nisem hotela omalovavljati vaše bolezni, občan. Takšna

POTRTI?

Rabite Esarko: občavate življence!

Ce hujete biti v skladu s hitrim, modernim življenjem — ne pojtejte želidne bolezni, naprejeti in razkraseni življi če o prilki ne uravnotevijo. Življenje z Esarkom. Te časovno počasnejša žarka odzivav prehavne nečude. Vredno je! Jekarnica.

**SEVERA'S
ESORKA**

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdo je namenjen potovati v stari kraj, je potreben, da je poucen o potnih listih, prilagajih in raznih drugih stvari. Vsled naše dolgletne izkušnje Vam mi zamordati najboljša pojasnila in priporočamo vedno le prvovrstne brzoposilke.

Eden izmed gostov, takšen-le z napihnenimi lici, me razumete, in s kratkim predpasknikom, pravi svojemu sosedu:

— Samo ne domisljam se, moj ljubi, da je tvoja kila kakšna bolesen, to je isto. Moja bolesen, me razumes, to ti je prava bolesen. Ne de nič, da imam tako debela lica. Bolan sem resno. Na obistih, me razumes, sem bolan.

Malce užajeno mu odgovori sed:

— Sa! nimam samo kile, gotovo imam tudi zamašeno srce.

Napihnenec nato:

— Kaj bi to! Velika reč — ali možete kakšne bolezni primerjati z obistmi?

Hipoma, de ena izmed cakajocih žensk, takšna, veste, z ogrinjalom iz flaneli:

— Kaj bi z obistmi! Moja nedavnina je bila bolna na obistih in — nič. Celo šivala in likala, je labko. S takšnimi lici se mi vaši bolezni ne zdi preveč nevarna. Zaradi takšne bolezni ne morete umreti.

— Ne morem umreti? Ali ste slišali? Pravite, da zaradi te bolezni ne morem umreti! In takšna se vam vmeša v medicinske pogovore!

Občanka odvrne:

— Sa! nisem hotela omalovavljati vaše bolezni, občan. Takšna

KAKO DOBITI SVOJCE IZ STAREGA KRAJA

Glasom nove ameriške prisetniške postavke, ki je stopila v veljavno z prvim julijem, znana jugoslovanska kvota 845 priseljev letno, a kvotni vizeji se izdajajo samo onim prisilcem, ki imajo prednost v kvoti in ti so: Starši ameriških državljanov, možje ameriških državljanikov, ki so se po 1. juniju 1928. leta porožili; žene in neporočeni otroci izpod 18. leta poljedelcev. Ti so opravčeni do prve polovice kvote. Do druge polovice pa so opravčeni žene in neporočeni otroci izpod 21. leta onih nedrževalnov, ki so bili postavno prisiljeni v to deželo za stalno bivanje.

Za vsa pojasnila se obražajte na poznano in zanesljivo

SAKSER STATE BANK

82 CORTLANDT STREET NEW YORK

Tečajne in eksportne transakcije. Tovarne in finančne storitve. Vredno je!

TATINSKA OPICA

Prebivalci velike hiše v mestu Mehiku so dolgo tožili, da jim izginjajo ponoči najrazličnejše stvari. Skrbni so zapirali vežo in hišna vrata, a kljub temu so skoraj vsak dan pogrešali kakšne toalatne predmete, steklenice s kolinsko vodo in tudi na mizi pozabljeni dežarne. Tatu so prišli na sled še le tedaj, ko je zagledal neki stanovanec ponjali majhno opico, ki je piezala po žlebu. Skočila je skozi napol odprto okno v neko sobo v tretjem nadstropju in se je kmalu zapet prikazala: v roki je držalo srebrne ogledalce.

Tako je zvedela policija, kdo je krivec. Naslednjo noč je prežal na opico najspresnejši telovadec izmed stražnikov. Sledil ji je po žlebu na streho in odvod v majhno podstrešno stanovanje, kamor je svignila četrverka tatica s svojim plonem. Odvedel je na policijo njenega gospodarja, ki je dolgo tajil krvido, a napovedal je priznal, da je opico naučil krasti lichtnice in lesketajoče stvari. V kratkem času je opica obogatila gospodarja: poprej je bil berat, zdaj pa je imel v banki več tisoč denarja. Slepia justicia je izkazala seveda malo priznajata prednjemu profesorju: romal je v mogočem. Njegovo opico si oddali v mestni zoologični vrt.

VZTRAJNI GLEDALCI

Vsaka kinematografska predstava traja v Buenos Airesu 6 ur. Nasprodu je dnevno do 35 manjših zveznih prizorov. Občinstvo vztrajno gleda filme kljub temu, da vladu v dvorani vročino do 30 stopinj C. Slepni obiskovalci prinese svojo večerje: banane, obložene kruhke in sl. s seboj. V odmorih navadijo gledalci na točilnice, kjer popijejo sodne ledene piščak in pojedotone sladoleda.

PONUDBA DELA

Iščemo osebe, ki uživajo dobro ime in ki utegnijo stopiti v zvezo z veliko družbo. Posebne izkušnje nista. Dobri zaslužek za prave ljudi. Prijavite se na: 55 West 42nd Street, New York City, Room 944.

RADA BI IZVEDELA za naslov MARIJA MEHEVC, rojena PLESTENJAK. Nahaja se nekje v Pittsburgh, Pa. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njo, da mi sporoči, ali naj se sama javi svoji sestri. — Katarina Bradach, 1925 S. 57th Court, Cicero, Ill. (3x 14.16&17)

CENA

DR. KERMOVEGA BERILA JE ZNIŽANA

Angleško-slovensko

Berilo

(ENGLISH SLOVENE READER)

Stan: 5000

\$2.—

Barotlo ga pri

KNJIGARNI 'GLAS NARODA'

215 West 18 Street

New York City

Policija noče dati podrobni informaciji preiskavi. Prebivalstvo Duesseldorf je seveda zelo razburjeno in ogorčeno. Pred poslopjem političkega ravnateljstva se

Prepričajte se!

DUESSELDORFSKI MORILEC V PREISKAVI

Zdaj ni več droma, da je Peter Kuerten dolgo iskan duesseldorski morilec. Dosedanja preiskava je točno dognala, da ima na vesti štiri umore. Morilec sam trdi, da je umoril deset ljudi, policija pa presoja njegovo samoobstožbo zelo skeptično, ker je prepričana, da je nekatere umore izvršil umobolni Stausberg. Zdaj preiskuje kriminalni organi se poskusene umore in napade ter zasišujejo kot prične žrtve, katere je neznani napadel. Kuerten je v preiskovanem zaporu miren in zdi se, da hoče igrati umobolnega. Na vprašanje, ali ve, kaj je čaka, je odgovril, da bo moral do smrti presediti v umobolnici. Zanimivo je, da je bila tudi Kuertenova žena že kaenovana in sicer zaradi umora svojega ljubnika. Doslej je policija mislila, da ima morilčeva žena neomadevano preteklost.

Te dni so se nadaljevale konfrontacije duesseldorskega vampira z onimi, ki jih je napadel. Priča Goldhausenova ni mogla o napadalcu nesčesar povrediti, ker je bila napadena tako neprizakovano in hitro, da ga ni mogla spoznati. Priča Mantelova in trgovca Kornbluma sta spoznali Kuertena po postavi. Spoznala ga je tudi priča Heerstrassova, katero je napadalec vrek. Kuertenova je spoznala tudi neka ženska, ki je videla, kako je ustavil njeno hčerkko. Toda natakar v Stindermuehle, kjer je baje Kuerten mudil z umorenim Hahnovo, ga ni spoznal. Dosedanja zasiševanja Petra Kuertenja so pokazala, da je letos 14. maja v grafenberškem gozdu napadel neko deklico. Lani 25. avgusta je pa napadel Gertrudo Schulte. Obe napadeni dekleti sta Kuerten tako spoznali. Kuertenova izpoved se polnoma ujemajo s tem, kar sta izpovedali napadeni dekleti. Točno je tudi dokazano, da je Kuerten lani 11. avgusta umoril v Papendellu Marija Hahn. Tudi v tem primeru je priča načelo, da je dolgo tajil krvido, a napovedal je priznal, da je opico naučil krasti lichtnice in lesketajoče stvari. V kratkem času je opica obogatila gospodarja: poprej je bil berat, zdaj pa je imel v banki več tisoč denarja. Slepia justicia je izkazala seveda malo priznajata prednjemu profesorju: romal je v mogočem. Njegovo opico si oddali v mestni zoologični vrt.

Dokazano je tudi, da je Kuerten umoril Gertrudo Albermannovo. Izvedenec dr. Scheiker je točno ugotovil, da je Kurten pisal tudi takoj zvezni obiskovalcu. Kuertenova izpoved se polnoma ujemajo s tem, kar sta izpovedali napadeni dekleti. Točno je tudi dokazano, da je Kuerten lani 26. avgusta v Lierenfeldu z nožem ranil, pri konfrontaciji Kuertenja na več spoznali. Pač pa je Kurten izjavil, da je Kornblum ena njegovih treh žrtv, katere je omenjenega dne napadel in ranil. Policija je objavila mnogo Kuertenovih fotografij s pozivom, naj se zglate vse, ki so prišli z morilcem kdaj v stik, zlasti ženske.

Kuerten je načelo, da je omenjeni dekleti, za katere policija še ni vedela. Kuerten podrobnosti, ki se točno ujemajo z ugotovitvami uradne preiskave. Kuerten kot napadalec lani 26. avgusta v Lierenfeldu z nožem ranil, pri konfrontaciji Kuertenja na več spoznali. Pač pa je Kurten izjavil, da je Kornblum ena njegovih treh žrtv, katere je omenjenega dne napadel in ranil. Policija je objavila mnogo Kuertenovih fotografij s pozivom, naj se zglate vse, ki so prišli z morilcem kdaj v stik, zlasti ženske.

Kuerten je načelo, da je omenjeni dekleti, za katere policija še ni vedela.

Policjske oblasti so sporočile novinarjem, da je Kurten priznal, da je snoval nove napade in umore. 22. maja ponoti je položil dve v papir zaviti kladivi na kraj, kjer je hotel iskiti svojo žrtvo. Ko je prisila policija z njim na dotični kraj blizu železniškega nasipa, kladivi ni našla. Kuerten je izjavil, da gre za orodje, kakršno je rabil tudi pri dosedanjih umorih. Policijska preiskava bo končana najbrž prihodnjem tednu. Ko so bili pojasnjeni štirje umori, je začela policija preiskavati tudi umore otrok v Flehe. Tudi v tem primeru se zdi, da je Kuertenova samoobstožba utemeljena. Po preiskavi bodo preiskavali Kuertenova psihijatri, ker ni izključeno, da gre za posebno vrsto sadizma ali perverznosti. Proses bo najbrž pospešen. Preiskava so razsirili tudi na Kuertenovega očeta, da ugotove njegovo duševno stanje, kajti mož je hud pčanec in bil je že kaznovan zaradi kroskrunstva, odnosno posilstva lastne hčerke. Policija še ni mogla dognati, ali je imel morilčeva padaša. Zdi se pa, da njegova žena ni vedela za možev grozedejstva.

Policija noče dati podrobni informaciji preiskavi. Prebivalstvo Duesseldorf je seveda zelo razburjeno in ogorčeno. Pred poslopjem političkega ravnateljstva se

DR. JULIJ SCHNITZLER:

NAPREDEK KIRURGIJE

Dokler so bile bolečine in nevarnost okuženja stalni atributi slehne operacije, je bilo polje kirurgije zelo omejeno. Ko pa so se te meje odrele, se je začelo v zadnjih desetletjih prejšnjega stoletja uspešno prodiranje kirurgije na vse polje zdravstva. Kirurgij trebuje organov, ki je prva izrabila blagoslov narkoze in asepsijo, se je kaj kmalu pridružila kirurgija gibalnih organov, živčnega sistema, obistvi in zdaj se prsnih organov; pljuje in srca.

Vendar zdravniška veda ni počivala in je marljivo zatela izpolnjevala temelje moderne kirurgije, to je anestezijo (obrezutencijo) in antisepsijo (razkuževalno) metode zdravljenja ran. Poleg splošne narkoze v vdhavanju etra se je razširila tudi narkozna s plinom, ki povzroča smeh, in etilenom, zlasti v Ameriki. Sicer je res, da večje statistike še niso mogle potrditi, da bi bile nevarnosti teh narkotičnih sredstev kaj manjše kot pri narkozi z etrom. Zakaj — to velja po udariti — nevarnosti pravilno izvedene etereske narkoze so tako nezavetne in nemopljive, ker je nezavetna vseprisna bojazna pred njimi. Znatno pa opasnejše je vbrizganje anesteticitov (sredstev za obrezutencijo) v hrbitenico, tako zvana lumbarna anestezija. Razširjenje uporabe lokalne anestezije je podobno mogoče šele tedaj, ko so mogli nadomestiti strupeni kokain z mnogo nedolžnejšimi snovmi, kar je na primer z novokalonom i dr. S tem so dosegli, da je mogoče tudi velike in delj trajajoče operacije izvesti s samim krajevnim omotenjem. Ali je budnost operiranja med operacijo zanj dobrat all, ne je še odprt vprašanje. Vsekako smeli clovestvo hvaljevno za to, da je kirurgija našla v etru sredstvo, ki operacije potrebnemu bolniku ne samo prihrani bolečine, ampak ga tudi obvar

POGREŠANI DOKUMENT

ROMAN IZ ŽIVLJENJA.

Za Glas Naroda priredil G. P.

16

(Nadaljevanje.)

— Ne, njegov ponos in ošabnost sta ga že davno zapustila. Blagovljal je vašega oceta, da je osredil njegovo hčerko. Občutil pa je veliko žalost, ker je bil trideset let tako osamljen ter ni izvedel, da ima vnuka, ki bi ga lahko razveselil v starih letih.

Ponosno se je vrzaval.

— Ali mislite, da bi me z veseljem sprejel kot svojega vnuka?

Njene oči so postale mokre od razburjenja.

— Če bi vedeli, kako je vplivalo to nanj! Jaz vam ne morem tega boljše pojasniti kot če vam natančno navedem vsako besedo našine pogovora. Imam zelo dober spomin in zadnje besede, katere je izgovoril, bodo za vedno ostale v mojem spominu, kajti njemu sem dolžna vso hvalo!

S pripomisti besedami mu je orisala zadnje ure, katere je preživel z Rokom Berndtom. Konečno pa je rekla ginjeno:

— Iz tega izprevidite, kako zelo je hrenpel, da vas vidi in to je bilo skrajno razumljivo zanj, ker ste vi edini upravičeni dedič. Hotel je še notarjeino ugotoviti, da vas postavno ugotovit kot edinega dediča. Treba vam je le ugotoviti, da se njegov vnuk. Potem boste povsem lahko nastopili kot njegov dedič. Čestajo se oddaljeni sorodniki vašega starega oceta, ki pa so domnevali, da so edini upravičeni dedič. Ta dva človeka vam bosta stala nasproti skrajno sovražno, a se ni treba brigati zanj. Od trenutka naprej, ko je vedel za vas, je obstajal zanj le en dedič — namreč vi!

Pogledal je nanjo z velikimi, resnimi očmi.

Mogoče mu je prisla slutnja, da mu je nekaj zamolčala, kar je rekel njen dobrotnik glede njene soudedežbe pri dedičini.

— Ali v resnicu verujete, da sem veljal za edinega dediča?

Postala je rdeča in ker ni hotela lagati, je obšla vprašanje ter rekla povsem mirno:

— Nato lahko odgovorim z zadnjimi besedami, katere mi je rekel. Besede so se glasile takole:

— Alenka, sedaj imam dedica, vnuka! Bog ga blagoslov ter dovedi k meni, da bom lahko ponosen nanj!

Poprij pa mi je reklo:

— Sedaj imam dediča po svojem srcu. Sedaj mi dela testament veselje in me veseli, da sem bogat, kajti vse bo pripadlo mojemu vnuku, mojemu dragemu vnuku!

Alenka je govorila s tresočim glasom. Oči Gerta Herfurta so dobile čuden blešek. Boril se je proti ginenosti, katere je bilo čisto razločno zapaziti pri njej.

Prijet je Alenko za roko.

— Zahvaljujem se vam prav iz srca, da ste mi sporočili vse to, gošodična. Ne morem vam povedati, kako je učinkovalo vse to name. Jaz sem vedel še malo časa, da mi stari oče živi. Moj oče mi je razkril to šele na svoji smrtni posteli. Svoje vzroke za to mi je zamolčal. Njegov ponos mu ni dovoljeval, da bi kaj pravil o mojem starem ocetu. Končno pa so mu vendar pšali pomileki, če je storil prav ter mi naročil, da običam svojega starega oceta.

Zezel je tudi, naj uveljavim svoje pravice do dedičine, če bi stari oče ne živel več, ker sem sin njegove edine hčerke. Sedaj pa mi poveste, kako me je stari oče smatral za dediča, čeprav ni niti vedel, da živim. Cutil sem svoje srce burno utripati, ko sem včeraj prvič videl svojega starega oceta! In ko sem ga včeraj prvič videl, bi ga najraje našel.

Drnjl pa si nisem, čeprav mu je dobrota naravnost sijala iz oči in čeprav ste mi bila takoj simpatična!

— Če bi le storili, — mogoče bi vas lahko povedla k njemu.

Gert je globoko vdihnil.

— Kako pogosto mora človek opustiti marsika, iz samih obzirov na dostojnost! Pozneje ni mogoče tega več popraviti! Morava mi vas se nekaj vprašati.

— Prosim!

— Ali ste sirota?

— Od svojega davnajstega leta.

— Ali ste bogata?

— Ne. Živila sem od miločine vašega starega oceta, ki me je smatral za svoje lastno dete.

— Potem bom mogoče nasprotoval vašim zahtevam: glede dedičine?

— Nikakih zahtev nimam glede dedičine.

— Moj stari oče vas je gotovo nameraval obdariti v testamentu. Zdi se mi, da ste mi prej v svojem poročilu zamočili nekaj, kar se tiče tega. Drugače so zvezene vase besede jasno in odkrito, a na enem mestu ste postala negotova. Stavim, da je govoril moj stari oče o tem, da vas hoče nadariti v testamentu. Prosim vas, bodite tudi v tej točki napram meni odkriti!

Globoka rdečica, ki je obila njenega lice, je kazala, da je domneval povsem prav.

Alenka se je obotavljala nekaj časa, a nato ga je pogledala odzito:

— Nočem biti nepoštena napram vam, vendar pa mi oprostite, da ne govorim o tem. Vaš stari oče bi gotovo skrbel tudi zame, a mene ne zadegne, če ni mogel izvršiti svojega namena. On mi je dal izvrstno vrgoč in lahko povsem stojim na svojih lastnih nogah. Tudi imam par soldov, ki tverijo zapuščino mojih staršev. Skoro olajšanje je, da me ni omenil v testamentu, kajti v očeh njegovih sorodnikov me smatrajo za žensko, ki se hoče zvajčno polasti njegovega denarja ter mi tudi ne privočijo ljubezni in naklonjenosti vašega starega oceta. Lahko sem vesela, da se lahko operem tega suma!

Zrl je občudovalno v njene čiste, jasne poteze.

— Upam, da mi bo naklonjen izpolnit želje mojega starega oceta!

Alenka je dvignila, kot odporno roko ter rekla:

— Prosim vas, ne govorite o tem. Zahvaljujem se vam za vašo dobro voljo, kajti jaz sem sprejela v tej hujsi že dosti dobro, da bi ne hotela povedati svojega dolga hvalenkosti. Nikake pomoči ne potrebujem. Če pa vam amem položiti na vaše sreče eno stvar, vas prosim, da ne pozabite zvestih služabnikov vašega starega oceta. Stari Henrik je v hici že nad stiri deset let in skrajno težko bi bilo zanj, če bi ga sedaj pognali.

Impulsivno je ponesel njen rok k svojim ustnicam.

— O tem ne gomo govoriti ker je samoposebno umetno. Gotovo je, da ne bom pogabil starega, zvestega služabnika starega oceta. Meni je mučno, da vas moram zapostavljati — vas in druge sorodnike mojega starega oceta. Gotovo vam nisem prikel posebno prav!

Alenka je globoko vdihnila.

— O tem ne obstajajo zame niti najmanjši dvomi. Vidim, da govorite računate s to dedičino. Vaš stari oče si vam tudi pripisal dedičino in čuda po družini. On je misil tudi na oba sorodnika, čeprav ju je zančeval, kajti takrat ni še vedel, da ima resnejšega vnuka. V njegovih knjigah bolesti našli so, katere jima je podell, dokler ni domneval, da ima dediča. Sedaj Costa vsa iz sebe, ko bosta izvedela, da jima je učela bogata dedičina. To vam rečem, da se pripravite na sovražnost, ki se bodo kmalu približile z one strani. Dostl sem že trpela, ker sta domnevala, da skupaj jaz napotiti strica Roka, naj napravi testament in moj prid. Bolj sta mi zavida la eventuelno dedičino kot pa mojo lju-

Naši SKUPNI IZLETI v Jugoslavijo in Italijo za leto 1930

Čas prihaja —

za vse one, ki so namenjeni to leto v stari kraj, da se odločijo kdaj in po kateri proggi zelje potovali. Na splošno povpraševanje in zanimanje rojakov za naše skupne izlete naznamjam, da priređimo to leto sledeče izlete:

Po FRANCOSKI proggi s parnikom "Ile de France"
preko Havre:
DRUGI POLETNI IZLET /

dne 25. junija 1930

Nadaljni izlet po isti proggi in z istim parnikom:

11. julija — Tretji poletni izlet 12. sept. — Prvi jesenski izlet

1. avgusta — Četrти poletni izlet 12. dec. — Veliki božični izlet

S parnikom "PARIS" posebni poletni izlet 30. junija

Po COSULICH proggi preko Trsta

PRVI POLETNI IZLET
s parnikom "VULCANIA"

dne 1. avgusta

Nadaljni izleti po isti proggi:

2. septembra — "VULCANIA" 28. novembra — "SATURNIA"

8. oktobra — "VULCANIA" 10. decembra — "VULCANIA"

Pišite nam čimprej za cene, navodila glede potnih listov, vizevjev, permitov itd. na:

SAKSER STATE BANK
82 CORTLANDT ST., NEW YORK

Tel. Barclay 0380

POZOR, ROJAKI

Iz naslova na listu, katerega prejemate, je razvidno, kdaj Vam je naročnina pošla. Ne čakajte toraj, da se Vas opominja, temveč obnovite naročnino ali direktno, ali pa pri enem sledenih naših zastopnikov.

CALIFORNIA

Fontana, A. Hochevar

San Francisco, Jacob Laushin

COLORADO

Denver, J. Schutte

Pueblo, Peter Culig, John Germ

Frank Janesh, A. Saftić

Salida, Louis Costello

Walsenburg, M. J. Bayuk

INDIANA

Indianapolis, Louis Banich

ILLINOIS

Aurora, J. Verbich

Chicago, Joseph Blash, J. Bevčič

Mrs. F. Laurich, Andrew Spillar

Cicero, J. Fabian

Joliet, A. Anzelc, Mary Bambica

J. Zalec, Joseph Hrovat

La Salle, J. Splich

Mascoutah, Frank Augustin

North Chicago, Anton Kobal

Springfield, Matija Barborich

Summit, J. Horvath

Waukegan, Frank Petkovsek in

Jože Zelenec

KANSAS

Girard, Agnes Močnik

Kansas City, Frank Zagari

MARYLAND

Steyer, J. Černe

Kitzmiller, Fr. Vodopivec

MICHIGAN

Calumet, M. F. Kobe

Detroit, Frank Stular, Ant. Janičich

MINNESOTA

Chisholm, Frank Gouža, Frank Pucelj

Ely, Jos. J. Peshel, Fr. Sekula

Eveleth, Louis Gouža

Gilbert, Louis Vessel

Hibbing, John Povše

Virginia, Frank Hrvatich

Sheboygan, John Zorman

West Allis, Frank Skok

MISSOURI

St. Louis, A. Nabrgoj

MONTANA

Klein, John R. Rom

Roundup, M. M. Fanian

Washoe, L. Champa

NEBRASKA

Omaha, P. Broderick

NEW YORK

Gowanda, Karl Sternbach

Little Falls, Frank Mazia

OHIO

Barberton, John Balant, Joe Hilt

Cleveland, Anton Bobek, Chas

Karlinger, Anton Simcich, Math

Slapnik

Euclid, F. Bajt

Girard, Anton Nagode

Lorain, Louis Balant in J. Kuman

Niles, Frank Kogovsek

Warren, Mrs. F. Rachar

Youngstown, Anton Kikelj

OREGON

Oregon City, J. Koblak

PENNSYLVANIA: